

תפילה (34)

ללא תפילה, לא נותנים!
לאה הודתה ולא בקשה

יש כאן יסוד חשוב: לאה אמנו ידעה ברוח קודשה שליעקב אבינו יהיו ארבע נשים ושנים עשר שבטים. כלומר, שלושה שבטים לכל אשה. היא עצמה ילדה את ראובן, שמעון ולוי, והוסיפה וילדה את יהודה, וקראה כך שמו לאמור: **"הפעם אודה את ה'"** (בראשית כט. לה) ופרש רש"י: שנטלתי יותר מחלקי. נפלא. ואמרו על כך (ברכות ז): שמים שברא הקדוש ברוך הוא את עולמו לא היה אדם שהודה להקב"ה עד שבאה לאה והודתו, שנאמר: **"הפעם אודה את ה'"**. ומה קורה אחרי כן? ממשיך הפסוק: **"ותעמוד מלדת"**! למה הלא הודתה? יש לומר: שעמדה מלדת משום שלא בקשה על העתיד, ואם לא מבקשים לא נותנים! **רבי יעקב גלינסקי זצ"ל**

במקום שיש תפילות, יש יותר הצלחות

טבעו של עולם, שכאשר הענינים מסתדרים בנקל, אין באדם דחף חזק להתפלל, ואילו כשנערמים בדרכו קשיים, הוא אינו שוכח להרים עינים לשמים ולבקש. התוצאה מוכחת: במקום שיש תפילות, יש הרבה יותר הצלחות וסיעתא דשמיא! **רבי יצחק קולדצקי שליט"א** הביא לכך דוגמא מן השבטים הקדושים. לכל השבטים היו ילדים רבים, אך לדן היה רק בן אחד, חושים, וגם הוא חרש אילם. מן הסתם התפלל דן הרבה על בנו, בבכיות ובתחנונים: אוי, רבוננו של עולם! מה יהיה איתו? האם יזכה בכלל להתחתן או לא? סוף כל סוף הוא חרש אילם, ומי תרצה להתחתן איתו? וגם אם כן, האם יהיו לו ילדים? בסופו של דבר, במנין בני ישראל רואים ששכט דן היה השבט הגדול ביותר אחרי שבט יהודה. ההסבר לכך פשוט: כי אביו של חושים התפלל עליו!

נמצא שדוקא העובדה שהיה לו בן יחיד, ועוד חרש אילם, היא זו שגרמה לו לצאת השבט כמעט הגדול ביותר. אם לאביו, דן, היו עוד ילדים, הוא לא היה מתפלל במיוחד, ולא היה זוכה, כתוצאה מכך שהיה לו בן יחיד חרש ואילם, הוא פתח את לבו וזכה מכח תפילתו שצאצאיו של חושים היו מרובים מעל שאר שבטים. המסקנה העולה מכך, מעוררת אותנו למחשבה מעמיקה. בדרך כלל חווית חוסר הצלחה ממלאת אותנו ברגשות יאוש, אך הנה למדנו, כי ההפך הוא הנכון: דוקא במקרים בהם הקב"ה יודע שיש בדבר מה **פוטנציאל** להתברך ולהצליח, אלא שחסרה תפילה כדי לפותח את שערי ההצלחה, הוא שולח קושי, הקושי מוליד תפילה, ומכאן קצרה הדרך להצלחה. כלומר:

הקושי מוליד תפילה, ומכאן קצרה הדרך להצלחה. כלומר: הקושי לא מורה על כשלון, אלא מלמד על **פוטנציאל** של הצלחה. **ספר "אוחילה לא-ל"**

מעלת תפילה לעני

מצינו לשונות שונים בחז"ל מה הגדרת התפילה: **"תפילה לעני"**, **"תפילה למשה"**, ו**"תפילה לדוד"**, ומבואר ב**זוהר הקדוש** (פרשת בלק), שהם סוגי תפילה שונים, שיש סוג של **"תפילה למשה"**, **"תפילה לדוד"**, והתפילה החשובה ביותר שדוחה את כל שאר בתפילות של משה רבינו ודוד המלך היא: **"תפילה לעני"**, וביאר **הזוהר הקדוש** שמעלה תפילה לעני היר בכך שתפילה זו נעשית מתוך שברון לב, ורואים אנו א"כ שצורת העמדת התפילה במעלתה הנשגבה ביותר היא שהאדם ניצב **'כעני' לפני ה' וע"י כך נוצר תכלית החיבור עם הבורא יתברך**. וכן מצינו ב**"תהלים"** שדוד אמר: **"ואני תפילה"**, והיינו שהאדם נהפך להיות כולו מהות של תפילה, וכל כולו עומד לפני ה' ומתחבר אליו יתברך. ולכן הבקשות הפרטיות בתפילה אינם מטרה, אלא הם תוצאה היוצאת מתוך המצב שהאדם העמיד את עצמו להתחבר אל הבורא, וככל שהאדם מרגיש שהוא נמצא יותר במצב של **'חסר'**, ממילא הוא יותר מתחבר אליו, וא"כ ענין הבקשות הוא להעמיד את האדם במצב של **'חסר'**, וממילא יהיה יותר קיום למטרת התפילה שענינה החיבור אל השם יתברך. **ספר "דעת התפילה"**

ההבדל בין ברכות הנהנין לברכות התפילה

כתוב בספר **יצירה** (פרק א'): **"ברוך אלוקים חיים ברוך ומבורך שמו של חי עולמים"**. וביאר הגר"א שם ד' **ברוך** זה ע"י עצמו וזה מבטא השפעה מלמטה למעלה, עכ"ד. וה**'לשם'** (ספר הדע"ה"ב דרוש ד' ענף ד') ביאר האריכות גדולה את דברי הגר"א הללו, ותוכן דבריו הם שיש חילוק בין ברכות הנהנין וברכות המצוות, לברכות שנאמרות בדרך של תפילה ובקשה, דבברכות הנהנין והמצוות יש מנין קצוב של מאה ברכות ביום, אבל בתפילה אדרבא נאמר (ברכות כא.): **"הלוואי ויתפלל אדם כל היום"**. וההבדל ביניהם הוא שהברכה רגילה ענינה: להמשיך שפע עליון מלמעלה ללמטה ולקיים את הגילוי ולהעמיד את אורם וגילויים, דהיינו שהקב"ה מקור כל הברכות וע"י אמירת ברכה אנו מעמידים את הורדת גילויי השפע שירד לעולם, וכמש"כ ב**נפש החיים** (ש"ב פ"א): **"ג' ברכה"** היא מלשון בריכה שהאדם מברך וממשיך ע"י הברכה תוספת של שפע וקיום בבריאה. אבל ברכות שהם ע"ד תפילה ענינם הוא המשכת שפע בצורה של **"מ"למטא למעלה"**, והיינו שהם

פועלים הורדת שפע על דרך חידוש, ולא העמדה של שפע קיים, והיינו שהאדפ ע"י תפילתו מחדש ויוצר בעצם סיבות חדשות להורדת השפע אליו. נמבואר אם כן שיש שני דרכים בפעולת האדם כאשר הוא מוריד י"י ברכותיו שפע חיות וקיום לכל הבריאה, נאחד הוא שכביכול צינורות השפע כבר קיימים, והאדם ע"י ברכתו מעורר את הורדת השפע שכבד קיים ועומד לרדת. והשני זה כביכול האדם יוצר אפשרויות וצינורות חדשים להשפיע באמצעותם שפע חדש שלא היה אמור להיות לפני שהתפלל.

ספר "דעת התפילה"

הרכבת תסע גם הלי תפילה, האמנם?

בספר "חפץ חיים, חייו ופעלו" מובא הסיפור הבא: מעשה ברבינו ה"חפץ חיים" זצ"ל שעלה לרכבת עם חתנו, רהי צבי הירש לוינסון זצ"ל, ראש ישיבת ראדין. זמן מה לאחר שהחלה הרכבת במסעה, החלו ה"חפץ חיים" וחתנו לומר תפילת הדרך בכונה רבה. צעיר "משכיל", שישב מולם, הפטיר בלעג: 'סבא', הרכבת תיסע גם בלי התפילות שלך. השא אליו ה"חפץ חיים", עינים רחומות ואמר: ראשית, כבר היו דברים מעולם, רחמנא ליצול, שרכבות התנגשו זו בזו, קרונות ירדו מהפסים, וקטרים אבדו בלמים... ושנית, נניח שהרכבת תיסע בין כה וכה, מנין הבטחון שאנו נעצור כח לנסוע עמה? זמן מועט לאחר מכן, חש אותוצעיר מלגלג לפתע ברע, הורידוהו בצחנת ביעלסק והוציקו אליו רופא. הרכבת המשיכה בלעדיו, כשה"חפץ חיים" וחתנו נוסעים בה.

ספר "אוחילה לא-ל"

תפילה תמידית בכל מצב

כל הצלחה בעולם באה מכח סיעתא דשמיא וגזרת שמים, והדרך כדי לזכות בכך היא על ידי תפילה. מדום כך החיוב להתפלל אינו מצטמצם נרק לשלושת תפילות ביום, אלא מלווה אותנו בכל רגע ורגע. כשאנו יוצאים לדרך, עלינו לשאת עינינו לשמים ולהתפלל שדרכנו תצליח. כשאנו עומדים לבדל, עלינו לבקש שמעשה ידינו יצליח, על אף שבשלנו כך מאות פעמים. רק בכח התפילה, נוכל להביא להורדת השפע. בהקשר לכך סיפר הרב לוינשטיין שליט"א מעשה מענין, המראה כי גם נסיעה שגרתית זקוקה לתפילות: נהג הסעות שהסיע כיתה מבית ספר דתי, שמע אותם מתפללים תפילת הדרך, ואמר למורה: זה כל כך מצחיק ומשונה! התפילות שלכם כאלו עתיקות. איפה יש כיום חיות רעות? תשנו קצת, תתאימו את הדברים למציאות! המורה לא ידע כיצד לענות, והשאלה נותרה תלויה בחללו של האוטובוס למשך כמה דקות. פתאום חדר לאוטובוס דבור, שהחל להתעופף סביב הנהג, הדקות הבאות הוא עשה כמעט שבע תאונות, עד שהנהג אמר למורה: אני מתחרט על מה שאמרתי, זה נכון, גם היום יש חיות רעות, התפילה שלכם לא חייבת לחול רק על אריה. היא בהחלט רלוונטית!

ספר "אוחילה לא-ל"

הלכה: נטילת ידים שחרית

כתב השו"ע (או"ח סי' ס"א) ירחץ ידיו וכו' ובפסקי תשובות (אות א') כתב: שלושה ידים חייבו חכמנו ז"ל בנטילתן. (א) ידים ששורה רוח רעה עקב שינה או עקב הלילה אפילו בלי שינה, או כניסה למקומות ששורה שם רוח רעה אשר נטפלת לידי האדם, ואינה עוברת אלא ע"י נטילתן. (ב) ידים שהזדהמו מחמת נגיעה במקומות שמצוי שם טינוף ושאר לכלוך. (ג) קודם שעומד להתפלל, אע"פ שאינו יודע בהם שום לכלוך או רוח רעה, משום "ארחץ בנקיון כפי ואסובבה מזבחך ה'", או משום "הכון", וכשם שהכהנים בבית המקדש קידשו ידיהם מן הכיור קודם עבודתם. פסקי תשובות חלק א'

פתגם: חברות טובה היא שותפות גם בדמעות, ולא רק בהנאות. ספר "שמחלה"

חקירה: כל תוסיף (במצוות)

יש שני דינים: גם עבירה, וגם פוסל את המצווה, או שיש רק עבירה, והעבירה פוסלת את המצווה (ברכת אברהם סוכה ליקוטים עמוד רעז אות יז)

ספר "קובץ יסודות וחקירות"

סיפור: חכמה ותמימות: רבי נפתלי מרופשיץ יצאו לו מוניטין כחכם מופלג. פעם העיר לו הרבי מלובלין: לא אמרה תורה, חכם תהיה עם השם אלוקיך, אלא: תמים תהיה עם השם אלוקיך? השיב לו רבי נפתלי: צריך אדם להיות חכם מופלג, כדי להיות תמים עם ה'.

ספר "חד וחלק" חלק ד'

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה של דינה בת מרים, הדסה אסתר בת רחל בחלא קטי, אברהם רפאל בן רבקה, חיים מאיר בן גבי זווירה, אליהו בן תמר, ראובן בן איזא, ששא בנימין בן קארין מרים, פליקס סעידו בן אטו מסעודה, ויקטוריה שושנה בת ג'ויס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, שלמה בן מרים, שמחה ג'וזת בת אליז, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלמה, אלחנן בן חנה אנושקה, רבקה בת ליוזה, רישאר שלום בן רחל, נסים בן אסתר, מרים בת עזיזא, חנה בת רחל, דוד בן מרים, יעל בת כמונה, חנה בת ציפורה, ישראל יצחק בן ציפורה, יעל רייזל בת מרטין היימה שמחה. זיווג הגון: לאלודי רחל מלכה בת חשמה, ליוסף גבריאל בן רבקה, למרים בת רבקה. הצלחה לחנה בת אסתר וליונתן מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עזיזא וליאור עמיחי מרדכי בן ג'ייזל לאוני. לעילוי נשמת: אליהו בן זהרה, ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלח, יוסף בן מייכה. מוריס משה בן מרי מרים. משה בן מזל פורטונה. שמחה בת קמיר. מיכאל צ'רלי בן ג'וליט אסתר. אמיל חיים בן עזר עזיזה.ראובן בן חנינה,רחל בת מיה,אליהו בן מרים.

